

журна і спыніць дзейнасць ход рэвалюцыі, не ўдалося ёй разам з першым «лібарданамі» абмежаваць, скараціць вагаваў рэвалюцыі.

Жагавая дэгіка гісторыі ведае свае агоні і вількі меры рэпрэсіўныя і ўсякімі іншымі не ўдалося буржуаіі спыніць іх дзейнасці.

Лютаяўская буржуазна-дэмакратычная рэвалюцыя зьявілася пераходным этапам, прадзёвер'ем да сацыялістычнай рэвалюцыі, да кастрычнікавага перавароту.

- 1) падрыхтоўка сіл для новай рэвалюцыі;
2) пасоўваньне рэвалюцыю наперад (улада, зямля, завод);
3) уся ўлада ўзброеным рабочым і сялянскім масам;

4) барацьба з буржуазна-супакойваючым уплывам не-раменшавічкіх элементаў (якія зрабіліся прыслугамі буржуазіі).

Пралетарыят быў моцны тым, што ў яго была партыя, якую кіраваў Левін і якая мела ясны шлях барацьбы. Ён лічыў быў моцны тым, што, памятаючы памылкі 1905 году, ён стварыў магутны саюз рабочага класа з сялянствам.

З першых жа дзён лютага выступіла на сцэну класавая барацьба, звазі якое з дня на дзень узымалася ўсё вышэй і вышэй.

Лютаяўская рэвалюцыя па сутнасці ня вырашыла ніводнага пытання з тых, якія дакраналіся сапраўдных вярхоўнас мас рабочага класа і сялянства.

Намінуца павінен быў прыйсці кастрычнік, які вырашыў усё гэтыя пытанні, як можа іх вырашыць пралетарская рэвалюцыя.

Прайшло 11 год. За гэты час сацыял-стычная краіна ня толькі пераступіла лютаяўскі дагаворны ўзровень свайго гаспадарчага росту, яна перайшла ўжо ў рэканструкцыйны перыяд, у перыяд, калі з дня на дзень вырастаюць новыя сацыялістычныя крапасці.

Па бавіўшыся сваіх вямель і ўгодулаў, вільможылі паны і саноўнікі, выгналі рэвалюцыю за борт краіны, нашы беларускія Чапекі і Радзівілаў, усё яшчэ чакаюць пуда-звароту назад ім усяго таго, што адбылася рэвалюцыя: навітваў, бацькаў, тымулаў.

Рэвалюцыя ідзе пераходным крокам наперад, стваіраючы ўсе новыя і новыя пуды сацыялістычнага будаўніцтва.

орган што з'явіўся ў гэтым ліст, прысланы рэдакцыі гэтай колаў пісудчыкаў". У лісце гаворыцца: "Вы былі правы, пратэстуючы супроць адоўжывання ў часе выбараў, бо вы абраныя дэмакратыю. Але зараз выбарчая кампанія скончана, а Запомніце-ж тое, што было, і апусьціце за слону".

ЗЫБІРАЮЦА СХАЎТУРЫЦЕ ПАРЛЯМЕНТАРЫЗМ

ВАРШАВА, 9. У гутарцы з супрацоўнікам органа буйных аграрыяў "Дзень Польшы", князь Любамірскі, гдзін з выдатных дзеячоў лагера "ялікае Польшчы", заявіў, што рашаючым момантам новых выбараў для кансэrvатару паслужыў надвоў існы абшук ураду аб зьмене дзяржаўнага ладу, у сэнсе ўмацавання выкача чае ўлады і асабанення прэзыдэнта ад залежнасці перад парламентам.

У барацьбе між прыхільнікамі зьмены дзяржаўнага ладу і абаронцамі традыцыйнага парламентарызму кансэrvатары, паводле слоў Любамірчага, "будуць бязуюмна падтрымаць Пісуднага".

НЕ ПОЛЬСКАЯ СОЙМУ

ВАРШАВА, 9. Орган Пісуднага "Глос Прауды" змяшчае наступнае прыблізнае згураваньне ў новым сойма:

Польскія партыі: лавіца (ппс, "Вызваленне", сляянскае аб'яднаньне і радыкальнае сляянскае аб'яднаньне) — 127 паслоў; урадавы блікі (блікі супрацоўніцтва з урадам, НР-лавіца, народная наталіцкая партыя) — 135 паслоў; Х'ена-Піст (хрысьціянская дэмакратыя, Піст, НР-праўца і інш.) — 76 паслоў.

Нацыяналісты: вярхоўныя партыі — 12 паслоў; беларускія — 6, украінскія — 56, нямецкія — 14 паслоў.

Камуністы і "камунізуючыя" арганізацыі — 11 паслоў.

Юўрайскі пагрон у Львове

ЛЬВОВ, 9. 6 сакавіка андэцная студэнткая моладзь у Львове наладзіла анты-рэлігійныя нспарадкі, а прычыны абраныя ў соім 2 вярхоў. Студэнты пачалі зачэпляцца і біць ш бы ў маюпраходных вярхоў і біць ш бы ў магазынах. Паліцыя арыштавала некалькіх студэнтаў. На другі дзень у знак пратэсту супроць аршты студэнты наладзілі адмадзінную забастоўку.

Большыя змовы ў гэтых пачатках, наладзілі па імячы адбыцца сагата.

Яшчэ газэтная качка

ЛВІВ УН, 9. Лібаральная "Дэйлі Кроўн" аб'явілава лагаўную качку, прадыкую з Варшавы агентам "Централі П'юб", аб тым, былым "Масква асыгнавала 40,000 фунт. ст. раіагу англійскай камуністычнай партыі". На словах газэты, "улады вельмі зацікавіліся гэтым павед павольном" і палітычны аддзел Сьвободна-Ураду мае ўсладзіла падставы думаць, што значная частка гэтай сумы будзе выдаткавана на рабочую сілу ў Фінляндыі, кіруючыя колы рабочай партыі ўхіліліся да гэта качку і імкнуцца скарэй стаць на дал вытлумачэння аэргічнай дзейнасці кампартыі ў галіне падрыхтоўкі да выбараў.

Панін і Наннін супольна выпускаюць пзыку

ТОКІЁ, 9. Паводле востак агентава "Шымбуу Рэнго", такіх перкініскіх і шапкіскіх урадамі дасягнута згода аб супольным выпуску газэты ў 200 мільёнаў дзяліаў, якая будзе аб'явілася прыблткамі морскіх матылю.

Фарэцыя якіх катэгорыя ўрада чэпскае паставіла.

Паліцыя Кубы забівае арыштаваных

НЬЮ-ЁРК, 25. Кляўнае Бузон і Пуэрта-Рыка камуністычнай партыі Кубы (Амерыка), ашмтавалі 14-га студэнта за распаўсюджваньне адвама, накірававай с і п оны імпарызму ПЛЗШ Паўднёвай Амерыкі, а таксама ўсіх рагаінулі імя ведама дзе. Па наладзеным камуністычнай партыяй дзевяці арыштаваных паліцыяй. Цэнтральны Камітэт камуністычнай партыі аублікаваў адолау, у якой змяшчае камуністычнай партыі краіні Паўночнай і Паўднёвай Амерыкі, а таксама ўсіх рабоцых, пратэставань супроць дзеяньняў ураду Кубы.

Начное радыё

Даклад т. Рыкава ў Моссавеце

МАСКВА, 10. Тав. Рыкаў, які выступаў на пленуме Моссавету з дакладам аб гаспадарчым становішчы СССР, падрабязна спыніўся на асноўных гаспадарчых пытаннях — на хлебзагатоўках, аб забеспячэньні насельніцтва таварамі і аб перспэктывах разьвіцьця дзяржаўнай прамысловасьці

У зьвязку з выкрыцьцём экагамічнай контр-рэвалюцыйнай змовы інжынераў у Донбасе т. Рыкаў даў падрабязны аналіз зьявішчам, якія натхняюць контр-рэвалюцыйную дзейнасць

ЭКНАМІЧНАЯ КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЯ У ВУГОЛЬНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ

Правда ў перадавіцы піша: Прамова т. Рыкава на ўчараўнім пасяджэньні Моссавету і заява пракурора Вярхоўнага Суду аб контр-рэвалюцыйнай змове некаторых буржуазных спэцаў у вугальнай прамысловасьці Донбасу прадстаўляюць надзвычайна цікавасьць для кожнага рабочага, для кожнага партыйца. Гэта змова выкрыта органамі Д.П.У. пры непасрэдным садыейнічаньні рабочых змова ў галіне эканамічнага будаўніцтва выкрывае ўпяршыню звыстарчальнаю пайнагою новай формы барацьбы з боку контр-рэвалюцый, новай мэтады гэтай барацьбы. Данья гавораць аб тым, што ў радзе галін вугольнай прамысловасьці ворагі рабочага класа — былыя ўласнікі капальняў, іх анты-савецкія прыяцелі з спэцаў, якія по тым сталі тэхнічным кіраўнікамі нашых гаспадарчых плянавых арганізацый, паставілі сваёю мэтаю сьстэматычны зрыў нашай будаўнічай работы. Гэту мэту яны практычна ажыцьцяўлялі на працягу 5-6 год, шляхам простага псаваньня машын, шляхам падпалаў, затапленьня капальняў, прывядзеньня ў нягодны стан заводаў, рудняў, злачыннага, наўмыснага безгаспадарчага "прыстапаваньня" абсталяваньня, правакацыйнага абходжання з рабочымі, злоснага выкарыстоўваньня практыкі сацыялістычнай рацыяналізацыі на шкоду інтарэсам рабочага класа, пры чым яны змаглі сьстэматычна ашукваць нашых гаспадарчых, прафэсійналіскіх і ўсякіх іншых працаўнікоў, не сьстракаючы таму адпаведнага адпору з іх боку. У гэтай контр-рэвалюцыйнай працы рад самых вялікіх спэцаў быў зьвязаны ня толькі з былымі ўласнікамі капальняў, але і з ваеннай агентурай капіталістычных дзяржаў і перш за ўсё Польшчы і, быць можа, і з іншых дзяржаў. У гэтых у іх зьвязках злосных ворагаў савецкай

кай улады адбывалася зўная падрыхтоўка да інтэрвенцыі, да ваіны супроць СССР. Матар'ялы сьледства гавораць аб фактах контр-рэвалюцыйнага шкодніцтва ў адным з раёнаў вугальнай прамысловасьці — Шахцінскім раёне перш за ўсё і потым у некаторых іншых раёнах Донбасу. Вельмі магчыма, што факты такога шкодніцтва маюцца і ў іншых галінах нашай прамысловасьці. Даволі ўспомніць аб арганізаваных падпалах на Сормаўскім заводзе ў Ленінградзе, Бранску, Баку і г. д. Калі, ня глядзячы на такія факты самага небясьпечнага шкодніцтва, мы маем усё-ж з году ў год узростаючыя посьпехі ў галіне нашчага будаўніцтва, дык гэта сьведчыць аб надзвычайнай унутранай трываласці савецкай улады, аб здаровай аснове нашай савецкай прамысловасьці, вялізарнай сіле рабочага класа, якая паралізуе разбураючы дзеяньні разгалінаванай сьстэмы варагой агентуры нашых гаспадарчых арганізацый. Ясна, бяз гэ тата злоснага сабатажу, безупыных спроб узарваць справу сацыялістычнага будаўніцтва, посьпехі вынікаў будаўніцтва былі-б значна большыя. Ясна, з другога боку, выкрытая змова выяўляе галасьлівыя недахопы ў нашай уласнай працы, у працы гаспадарнікаў, прафэсійналіскіх арганізацый, партыйных арганізацый, органаў РСІ, АДПУ, іменна гэтыя недахопы, якія прыступілі рэвалюцыйнае пачуцьцё, камуністычную зоркасьць нашых адказных працаўнікоў, дазволілі заклётым ворагам савецкай улады на працягу году праводзіць перад самым носам камуністычных кіраўнікоў сваю галітку сьстэматычнага зрыву сацыялістычнага будаўніцтва, падрыхтоўкі ваеннай інтэрвенцыі. Зусім відавочна, што гаспадарнікі-камуністы Шахцінскага раёну зьявіліся ў значнай меры ў арыштаваным іх часе, абараняючы іх ад пачатку іх тэхнічнае адміністрацыйнае арганізатарскае, так і пачыста тэхнічнай лініі. Таму неабходна зьявіруць асабліваю ўвагу, як на самую шпаркую падрыхтоўку пралетарскіх тэхнікаў і інжынераў праз ВДУ, так і на тэхнічнае аб'явілася гаспадарнікі адміністрацыйнае арганізатарскае, так і пачыста тэхнічнай лініі.

усіх плянаў, прапагану і пачынаньняў гэтых злосных сабатажнікаў. Камуністы-гаспадарнікі, як відаць, забылі, што буржуазныя спэцы, перш за ўсё былыя акцыянерны былыя капіталістычныя кампаніі, прадстаўляюць чужую для рабочай класнай праслойкі, што кіраваць такімі спэцамі немагчыма без сьстэматычнага кантролю над імі, што сьстэматычны кантроль над такога роду спэцамі мае на ўвазе пэўны мінімум здаровага камуністычнага недавер'я для ўсёй гэтай праслойкі, што без такога недавер'я камуністы-гаспадарнікі рызыкуе нямінуца абярнуцца ў хвосцік буржуазных спэцаў. Зразумела, што гэта абумоўленасць ня можа служыць апраўданьнем г. зв. спэцадэзтва, якое не адрознівае чэснага працаўніка спэцыялістага ад сабатажніка сацыялістычнага будаўніцтва, супроць якога неабходна сьстэматычная, упартая барацьба. Але, змагаючыся з спэцадэзтвам, аўчаімся ад спэцаў і прыцянуць іх на свой бок, гаспадарнікі-камуністы павінен разам з тым мець пільны сапраўдны кантроль над работаю буржуазных спэцаў, — ні на хвіліну не забываючыся, што ён сам, урэшце, павінен стаць сапраўдным кіраўніком данага гаспадарчага арганізму, умець уладаць ня толькі адміністрацыйным, але і вытворча тэхнічным бокам справы. Курс партыі зрабыць, чым калі-б там ні было рабней, павінен быць курсам на замежны чужых пралетарскай справе элемэнтаў з буржуазных спэцаў чыровымі пралетарскімі спэцамі па ўсім фронце работы як адміністрацыйна-аганізатарскай, так і пачыста тэхнічнай лініі. Таму неабходна зьявіруць асабліваю ўвагу, як на самую шпаркую падрыхтоўку пралетарскіх тэхнікаў і інжынераў праз ВДУ, так і на тэхнічнае аб'явілася гаспадарнікі адміністрацыйнае арганізатарскае, так і пачыста тэхнічнай лініі.

ны працаўнікі зьявіліся далёка не на вышнім свайго заданьня. Яны дазволілі змоўшчыкам - інжынерам рэалізаваць свае контр-рэвалюцыйныя пляны ў адноснах да цэлых заводаў, капальняў. Яны дапусьцілі просты зьдзек над рабочымі з боку буржуазных спэцаў, — ад сабатажу на кватэрным будаўніцтве да выпадкаў біцьня рабочых, пазаўленьня іх павегра ў капальнях. Гэ-та паказвае на надзвычайную слабасьць прафэсійных арганізацый, адсутнасць элемэнтарнай чульсці да самых істотных патрэб як вытворчасці, так асабліва і рабочых мас Ясна, што ліквідацыя гэтых недахопаў зьяўляецца першым крокам да ліквідацыі ўсіх і ўсялякіх выкрытых бяспынстваў.

Ня менш ясным зьяўляецца і тое, што партыйныя арганізацыі, якія павінны былі-б стаяць больш дзьверда, чым усё іншыя на пасту, якія абавязаны былі выпраўляць памылкі гаспадарнікаў, прафэсійнікаў, выявілі зусім выключную сылепату. Яны ўхітрыліся "не заўважыць" ні контр-рэвалюцыйнай палітыкі буржуазных спэцаў, ні памылка гаспадарнікаў, ні недахопаў прафэсійнікаў, ні недахопаў прафэсійналіскіх арганізацый тым больш глыбоня, і недахопы іх павінны быць ацэнены тым больш строга, што рабочыя ня раз зварачалі ўвагу партыйных арганізацый на недапушчальныя паводзіны буржуазных спэцаў Шахцінскага раёну. Зусім ясна, што гэта абумоўленасць сыгналізуе пэўную небясьпечку агульнага характару, якая выходзіць далёка за межы Шахцінскага раёну. Няма лаго гаварыць, што без неадкладнага ліквідацыі гэтых вялікіх недахопаў партыйных арганізацый ня можа быць і гутаркі аб сур'ёзнай барацьбе з контр-рэвалюцыйнай сабатажніцкай шкодніцкай нашага

навына-інструктарскага характару і кароткіх парэсам гісторыі і эканомікі Заходняй Б'ларусі з вышадзеньнем сутнасці Грамады.

Адо навуковых прапаўнікоў і пісьменьнікаў Беларусі аб працесе Грамады з адпаведным злістом папіроўваецца ў міжнародную лігу праў чалавека ў Парыж, якая ў свой час вынесла пратэст супроць тэрару ў Зах. Беларусі і жудаснага тураннага ражыму ў Польшчы. Камітэтам выдзелены дзьве камісіі: рэдакцыйная ў складзе т. т. Сянькевіча, Некрашэвіча і Цішкі Гартнага і гаспадарча-фінансавая — у складзе т. т. Трачэвіча, А. Цылькевіча, Смоліча і Клыса. Гаспадарча-фінансавая камісія павіна пачаць сваю работу з таго моманту, калі ўсталяваць у Беларусі і Украіне правы і абавязкі рабочага і сялянскага класаў.

Супроць тэрару п'лсудчыны

ЛЕНІНГРАД. Сход працоўных плянаў Ленінграду, заслухаўшы даклад аб фашызме ў Польшчы і аб працесе Беларускай Грамады, ухваліў рэзалюцыю, у якой ганьбіць польскіх фашызм і пасылае гарачае прывітаньне польскім рабочым і сялянству на іменшасцай, якія пакутуюць у турмах.

Сход партактыву

У аўтарам, 13 сакавіка, а 6 гадзіне ўвечары, у клубе Карна Маркса абудзецца СХОД актыву Менскай арганізацыі КП(б)Б па пытанні: Гаспадарчае становішча і заданні партарганізацыі — дакладчыні т. ГАЛАДЗЕА.

Члены і кандыдаты ЦК, ЦКК, АК, АЧК КП(б)Б, члены Бюро ЦК і АК АКСМБ уваходзяць па сваіх білетах, члены і кандыдаты РК, члены бюро райцэн КП(б)Б, кіраўнікі гаспадарчых і саювіцкіх устаноў (партыйцаў) і вайсковых партработнікі уваходзяць па білетах, якія атрымоўваюцца ў агульна-устаюбудзеным парадку (праз РК, пад'ём і г. д.).

МЕНАКРУГКОМ ЦК(б)Б.

ПЕРАД ВЯСНО-ВАЙ СЯЛЮБОЙ

Злачынная нядбайнасьць

ВІЦЕВСЬ. (Уласны кар.). Яшчэ не пасьпепа, як належыць, разгарнуцца пасеўная кампанія, як паступаюць ужо весткі аб радзе недахопаў, праліўленьці нядбайнасьці і адсутчнасьці распараджэньняў.

Так, у Астравенскім сельсавеце стаіць без працы цэлы абоз збожжаачышчальных машын. Пры сельсавеце ёсьць аграномы, ёсьць камітэт узаемадапамогі, але ўсё-ж такі работа ня рухаецца з месца.

Машынамі ачышчана ўсяго 10 пуд збожжа, а можна было-б за гэтыя часы пасьпець ачысьціць дзесяткі тысяч пудоў. Гэты абуральны факт не патрабуе камэнтараў.

А вось і другі факт. Раёнам сваячасова было асыгнавана па бюджэце 9.000 р. на набыцьцё с.г. машын для ачышчэньня збожжа. Большасьць раёнаў гэтыя машыны закупілі, але некаторыя з іх да гэтага часу жарудзяць. Між тым, намечаны для закупкі тэрмін ужо прайшоў.

Акруговы земадзел заняты зараз расьсяляваньнем гэтай справы, і відавочна будуць прыцігнуты да адказнасьці.

Траба лічыць, што падобныя зьявішчы не зьяўляюцца адзіночнымі. З усёй энэргіяй яны павінны быць перасечаны ў карані.

Забесьпячэньне крэдытамі

Агульная сума крэдытаваньня сельскае гаспадаркі БССР прынята ў суме 16.410.000 руб., з якіх на доўгатэрміновае крэдытаваньне выдзелена 11.267.000 руб. і кароткатэрміновае — 4.943.000 руб.

З гэтай сумы на індустрыялізацыю сельскай гаспадаркі будзе адпушчана 2.360.000 руб., на с.г. электрыфікацыю — 250.000 руб.

Для запатрабаваньня савецкіх гаспадарак будзе пазіравана 2.795.000 руб., для калектыўных гаспадарак — 1.660.000 руб.

Пры навае неабходным, каб сацыялістычны сьвятар сельскай гаспадаркі быў забясьпечан на 52 проц. з усёх сродкаў, якія будуць выкіраваны на сыстэме с.г. крэдыту.

У гэтым годзе на лініі сельскай гаспадаркі прадугледжваецца пачаць будаваньне наступных новых саюзаў: двух заводаў па перапрацоўцы

ПАСТАНОВА

Бюро ЦК КП(б)Б па дакладу аб становішчы і рабоце Магілёўскай партарганізацыі

Заслухаўшы даклад сакратара Магілёўскага акруговаму і саклад адказнага інструктара ЦК тав. Камыністэйна, ЦК прызнае работу партарганізацыі адвальняючай і палітычную лінію правільнай. ЦК адзначае ідэювую згуртаванасьць арганізацыі і дастатковую згуртаванасьць актыву навакол АК на грунце партарганізацыі ўнутрыпартыйнай дэмакратыі.

ЦК адзначае ў рабоце арганізацыі за справядлівым перыяд рэх дасягненьняў у галіне разьвіцьця сельскай гаспадаркі (земляпарадкаваньне, пашырэньне пасеваў тэхнічных культур, перамятаньне вынікаў недароду) і, асабліва, у справе каапераваньня вёскі (малочныя, машыны і іншыя таварыствы).

Адначасова ЦК лічыць неабходным указьць на наступнае:

1. Пры значным працэнце земляўпарадкаваньня па акрузе (45 пр.), тэмі пераходу на шматполье вельмі недастатковы, у самім земляўпарадкаваньні значны процант хутарскай формы землякарэстаньня, у становішчы калгасаў, побач з некаторым іх ростам і частковым узмацненьнем, колькасьць членаў калгасаў не павялічвалася, не паладжаны ўнутры распарадак.

Акругому неабходна ўзмацніць сваю ўвагу да пытаньняў разьвіцьця сельскай гаспадаркі, падняць работу акруговых і раённых партыйных і савецкіх органаў у адносінах ра гортваньня шматполья, засеву траў, аб'яжованьня хутарскага карыстаньня і ўзмацненьня становішча калгасаў.

Пры гэтым АК і вясковыя партарганізацыі павінны раставіць сваёй асноўнай задачай працягваньне далейшай работы па разьвіцьці калектыўных форм вядзеньня сельскай гаспадаркі, садзейнічаючы арганізацыі прасцейшых відаў вытворчых аб'яднаньняў, каапераваньня і калгаснага будаўніцтва ў разрэзе асобных раёнаў.

2. Прымаючы пад увагу, што значная частка гаспадарак вясковых камуністычных адсталыя і не зьяўляюцца ініцыятарамі ў справе вытворчага каапераваньня, калектывізацыі і па ўжываньні лепшых метадаў вядзеньня сельскай гаспадаркі (шматполье, травасеяньне, паказальнае кармленьне жывёлы, ацэпленне ськотных двароў і г. д.) аврамя таго, у шэрагу выдаткаў гаспадаркі вясковых камуністычных не зьяўляюцца членамі кааперацыі, асабліва вытворчай, — даручыць АК у двухмесячны тэрмін правярць становішча гаспадарак вясковых камуністычных, прычыны іх адсталасьці і прыняць шэраг арганізацыйных мерапрыемстваў, накіраваных

лектыўнаму, а таксама і лепшым спосабам вядзеньня сельскай гаспадаркі.

Аб правядзеньні гэтых мерапрыемстваў АК далажыць сакратарыату ЦК у ганцы чэрвеня месяца.

3. У справе гаспадарчай і палітычнай работы сярод беднаты, ня глядзячы на некаторыя дасягненьні, усё яшчэ ёсьць шэраг буйных недахопаў (выпадкі няправільнага скарыстаньня фондаў крэдытаваньня беднаты, слабы абхон беднаты спецыяльнымі відамі кааперацыі; кампанейскі, у асноўным, характар палітычнай работы з беднатай, слабая работа груп беднаты і верадушасьць асобных вясковых партарганізацый у арганізацыі новых груп). ЦК прапануе АК у далейшым у значна большай меры зьвярнуць увагу на работу з беднатай, правяраючы правільнасьць накіраваньня адпускаяемых сродкаў і прадстаўляемых ільгот беднаце, безькладна ўжыць рашучыя меры па паладжваньні работ існуючых і арганізацыі новых груп беднаты, асабліва пры кааперацыі і КСУ. РК прыступіць да правэркі работы груп, абазнаваючы сельцайкам практычную дапамогу ў кіраўніцтве групамі беднаты. Разгарнуць практыку скліканьня раённых нарад груп беднаты з мэтай абмену вопытам і абмеркаваньня шэрагу практычных гаспадарчых і культурных пытаньняў, правядзеньня ў раёне. У далейшым усю ўвагу вясковых партарганізацый накіраваць на падрыхтоўку і ўзмацненьне арганізацыйнага ўдзелу беднаты ў грамадскім жыцьці вёскі, уцягваючы па ўсіх галінах гэтай працы батрацтва, а таксама на далейшае ўзмацненьне саюзу беднаты з сярэдніцтвам.

4. ЦК адначасова недастатковасьць разгортваньня масавай і культурнай работы на вёсцы ў сувязі з перспектывамі разьвіцьця сельскай гаспадаркі. АК неабходна, працягваючы работу па ажыўленьні саветаў (плэнуны, камісіі, секцыі), асноўную ўвагу ськанцэнтравана на грамадзянскіх і іх рабоце асноўных дырэктываў XV і XI зьездаў УсеКП(б) і КП(б)Б, асабліва па калектывізацыі і каапераваньні сельскай гаспадаркі, прыстасаваны гэтыя дырэктывы да умоў Магілёўскае акругі. Удзягуць у значна большай меры бядняцка-сярэдняцкі актыў у гаспадарча-культурнае будаўніцтва вёскі. Значна ўзмацніць кіраўніцтва і тэмі культурнага будаўніцтва (усеагульнае навучаньне, літвіданьня няпісьменнасьці, разгортваньне палітасьветскі), наблізу-

ючы вакол гэтай работы грамадскую ініцыятыву шырокіх сялянскіх мас і вясковай інтэлігенцыі.

5. Адначасова некаторыя дасягненьні ў разгортваньні асобных відаў масавай работы на гарадзкіх прадпрыемствах (вытворчых парады, агульныя сходы рабочых), ЦК разам з тым указьвае на яшчэ недастатковае кіраўніцтва работай нізавых прафэзьяў, і прапануе АК узмацніць сваё кіраўніцтва вытворчымі ячэйкамі, даіраўваючы асноўную ўвагу апошніх (ячэек) на паліпшэньне масавай работы на паставе пастаноў сапавіковага пленуму ЦК (1927 г.).

3 прычыны таго, што камуністы на прадпрыемствах у агульна-масавай рабоце (агульныя сходы рабочых, дэлегацыі сходы і г. д.) слабы ўдзельнічаюць, часта пасмўны, прапануе АК прыняць меры да большага ўцягненьня камуністы ў актыўную прафэсыянальна-масаваю работу.

6. ЦК асобна адзначае недастатковае становішча работы на больш буйных прадпрыемствах акругі («Спартак», «Мільч») і прапануе АК зьвярнуць асаблівую ўвагу на ўзмацненьне партыйнай і прафэсыянальнай работы на іх. АК прыняць усё меры да ўзмацненьня работы і згуртаваньня партыі на гэтых прадпрыемствах, паліпшэньня ідэа-выхаваўчай работы сярод партыйцаў, паладжваньня работ цэхаргаў, групаргаў і інстытут індывідуалаў.

7. Прычыны слабой сувязі з масамі нізавых прафэзьяў на гэтых прадпрыемствах, слабасьці прафсававай і культурнай работы, прапануе АК абавязьць вышэйсталай прафэзьяў узмацніць сваё кіраўніцтва прафработай, часткова выжыжаць на гэтых прадпрыемствах, аказваючы нізавым прафэзьям практычную дапамогу ў разгортваньні ўсіх відаў прафработы.

8. У галіне правядзеньня нацыянальнай палітыкі ў арганізацыі ёсьць шэраг дасягненьняў; правядзеньне карэаізацыі апарату, пераход партыйнага і савецкага апарату па беларускую мову, значна прароблена гаспадарчая і культурная работа сярод нацменшасцяў. Разам з тым ЦК лічыць неабходным зьвярнуць увагу АК на недастатковую беларусізацыю вытворчых ячэек і нізавых прафэзьяў на вытворчасьці і на неабходнасьць хутчэйшага пераходу на беларускую мову асобных акруговых устаноў і прафсаюзаў.

Асабліва палезыць АК разгар-

нуць работу па барацьбе з правамі антысэмітызму на прадпрыемствах. Значна праслойка польскіх рабочых на «Спартак» патрабуе асаблівай увагі АК да разгортваньня польскай і большага абслугоўваньня польскай на іх роднай мове.

Улічваючы, што работа сярод інтэлігенцыі (настаўніцтва, аграномы, дактары) усё яшчэ недастаткова разгорнута, прапануе АК узмацніць сваю работу сярод інтэлігенцыі.

8. У рабоце камсамольскай арганізацыі АК неабходна зьвярнуць увагу на паліпшэньне работы вытворчых ячэек, на большы абхон рабочай і батрацкай моладзі саюзу, на ўзмацненьне ў значнай большай меры ідэа-выхаваўчай работы ў вучэбных ячэйках.

Вясковым партарганізацыям цэнтрцэхару кіраўніцтва камсамолам перапысьці на значна большае ўцягненьне камсамольскіх ячэек у прафэсыянальна-масаваю работу на вёсцы.

Наўдасць значнага процанту пераросткаў (20 проц.), а таксама і тэндэнцыі іх павялічэньня патрабуе з боку АК асаблівай увагі. Неабходна наставіць работу ў ЛКСМ-арганізацыі ў напрамку спецыяльнай падрыхтоўкі пераросткаў да скарыстаньня іх на грамадскай масавай рабоце на вёсцы.

9. Канстатуючы шэраг дасягненьняў у рабоце сярод работніц і сялянак, лічыць неабходным у далейшай рабоце дабіцца большага ўцягненьня жанчынаў (работніц, батрачак і бяднячак) у грамадскую работу, больш рашуча вылучаючы грамадзкіх працаўніц на актыўную кіраўнічую працу, патрабуючы ад усіх партыйных, савецкіх і прафэсыянальных арганізацый належнай увагі да гэтай працы. Ячэйкам і райсамам перыядычна правяраць зьмест работы дэлегацкіх сходаў. АК зьвярнуць асаблівую ўвагу на большае ўцягненьне сялянак у вытворчае каапераваньне тых галін сельскае гаспадаркі, дзе сялянка прымае значны ўдзел (малочнай, ітуніцтва, па апрацоўцы ільну, жытэлагадоўлі і г. д.).

10. Прапануе АК прыняць меры да удасканальваньня і большага раўняваньня арганізацыйных форм агітальнай работы, зьвярнуць увагу на ўзмацненьне груповае і індывідуальнае агітацыі на прадпрыемствах і на вёсцы; паліпшыць сыстэматычнае кіраўніцтва агітальнай работай нізавых партарганізацый, пры гэтым зьмест

агітальнай работы павінен быць накіраван на ажыццяўленьне дырэктываў XV і XI зьездаў УсеКП(б) і КП(б)Б.

11. Асаблівую ўвагу АК павінен удзяліць справе далейшага разьвіцьця ўнутрыпартыйнай дэмакратыі на грунце ўсямернага разгортваньня дэлавай самакритыкі, уцягненьня шырокіх партыйных мас арганізацыі ў актыўную работу, вядзеньня барацьбы з правамі бюракратызму.

Азначваючы некаторую ініцыятыву АК у справе вылучэньня, ЦК даручае АК больш удзяліць увагі сыстэме вылучэньня, метадам яго і пытаньню падрыхтоўкі і работы з вылучэньцамі.

12. Ва ўрагуляваньні сацыяльнага складу арганізацыі маецца, у сувязі з кастрычнікавым заклікам, рост рабочага ядра (34,6 проц. да 50,2 проц. рабочых), разам з тым слаба была разгорнута работа па ўцягненьні сельска-гаспадарчых рабочых і батракоў у партыю.

У далейшым АК неабходна пачаць працягваць уцягненьне рабочых і работніц у партыю. Узначна большай меры ўзмацніць работу па ўцягненьні ў партыю сельска-гаспадарчых рабочых і батракоў, дабіўшыся ў бліжэйшы час рашучага пераходу ў гэтай справе.

13. З прычыны нізкага паліт-узроўню і культурнай адсталасьці значнай часткі вясковых камуністычных, прапануе АК і вясковым партарганізацыям у значна большай меры зьвярнуць увагу на ўсе віды партасветы на вёсцы. РК наставіць перад сабой сур'езныя задачы штодзённага кіраўніцтва з пастаноўкай партасветы ў школах, гуртках індывідуальнай самаадукацыі, аказваючы вясковым камуністам усямерную дапамогу ў справе падняцьця паліт-узроўню. Побач з гэтым зьвярнуць асабовую ўвагу на выхаваньне і абхон вучобай камуністычных, уцягнутых на кастрычнікавым закліку. Зьвярнуць встарцальную ўвагу на ўцягненьне Кастрычнікава закліку ў практычную партыйную і грамадскую работу, адначасова ўхіляючыся надмернай іх нагрукі. Азначваючы некаторыя дасягненьні па падняцьці паліт-роўню актыву, зьвярнуць увагу на неабходнасьць далейшага пашырэньня гэтай работы.

14. Пры наўдасці з боку АК дастатковага агульнага кіраўніцтва ЦК зьвяртае ўвагу на недастатковасьць жывога кіраўніцтва і практычнай дапамогі вясковым партарганізацыям, ЦК прапануе акруговому камітэту значна ўзмацніць кіраўніцтва і інструктаваньне, рашуча перанесці цэнтрцэхару на жонкі кіраўніцтва і практычную

МЕНСК

Перад пачаткам сэзону на Асістроі

Учора ў Менск вярнуўся інжынер ВСНГБ тав. Рыжкін, які зьездзіў па Асістроі для азнамленьня з ходам работ.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам тав. Рыжкіным паведаміў наступнае: — З наступленьнем будаўнічага сэзону ў першую чаргу пачаўцца работа па скарачэньні шырыні вёскі Грышані да Выхрышч і па перакладзе шырыні ад Выхрышч да вёскі Арэхі. Камея ўжо загатоўвае. Булае таксама працягнута шырока-калейная чыгуніка ад Выхрышч да Арэхаў. Ужо заказаны шпалы і рэйкі. Намечана пракладка пучка-калейнае чыгучні на тарфяных балот.

У гэтым-жа месяцы Луганскі звоз перадае Асістрою паравоз і вагоны для дастаўкі ўсіх грузаў па Асістроі ад станцыі Хлысьціна да месца пабудовы. Заказана аўта-дравіна на 15 чалавек. Дарога ад Хлысьціна да Арэхаў перадаецца ў распараджэньне Асістрою.

У бліжэйшыя дні чакаецца атрымаць 3-га лёкамобілю ў 300 конскіх сіл, фундамант для якога ўжо будуюцца. У працягу гэтага-ж месяца Асістроі атрымае з Швэцыі гоператары з адпаведным разьмеркавальным апаратам.

Да пачатку будаўнічага сэзону часовае электрастанцыя зможа даць ток у Арэхі для механізацыі будаўніцтва, а таксама і на тарфяных балотах. Лініі перадач ад часовай станцыі па торфараспадоўкі закладзеныя. Заключана пабудова сталых ліній ад Арэхаў па тарфяныя балоты. У гэтым годзе мяркуюцца выправадзіць каля 2-х мільянаў цудоў торфу. Наўвочныя балоты ўжо падрыхтаваны для распрацоўкі. Зроблена карчоўка, ачыстка, прапанаваны каляны.

Асістроі інтэнсіўна рыхтуецца да будаўнічага сэзону. У вёсцы Арэхі зьвонены матарыялы для далейшага жылля будаўніцтва. Загатоўлена цэгла, цэмент і інш. Адначасова расчытае загатоўку матарыялаў для пабудовы галоўнага корпусу Асістрою.

Вытворчасьць гнутай мэб-лі ў Беларусі

Завод «Камінтэри» у Барысаве працягнуў у Лёбел прэкт арганізацыі вытворч. гнутай мэблі. Ажыццяўляючы гэтыя прэктывы на заводзе «Камінтэри» не патрабуе вялікіх выдаткаў. Абсталяваньне можна быць зроблена заволаж блз буйных выдаткаў. Сярод-жа можа быць па-аводзена з Бабруйска і Менску. Лёбел знадзіўся з процантам арганізацыі в.творчасьці гнутай мэблі ў працягу гэтага сэзону. Барысавскаму аддзяленьню Лёбелу запрапанавана не залежна ад якасьці зьместа, вяртаць пытаньня аб месцы арганізацыі гэтай вытворчасьці прысутны безькладна да вырабу неабходных варыянтаў і форм.

Чырвоныя франтавікі ў тав. Галадзёда

Делегаты саюзу наёмнічых чырвоных франтавікоў, якія зараз знаходзіцца ў Менску, наведала старшынню Саюзу Народных Камісарыяў БССР тав. Галадзёда і вала з ім гутарку.

Па Савецкай Беларусі

(фаспрятаны), 4-х броварных і двух крухмальных заводаў (на ліній Федасітр-сту) і аднаго крухмального заводу (на ліній Валга-саў).

Агульная сума крэдытаў на пабудаванне гэтых заводаў складае 1.075.000 руб.

З агульнай сумы крэдытаў, якія вызначаюцца на павольныя гаспадаркі, 50 проц. пойдзе на крэдытаваныя бядняцкія гаспадарак і 50 проц. — сарадзіцкіх гаспадарак. Срадаванне больш заможных гаспадарак зусім выкрэсліваецца.

На арганізацыю ремонту с.-г. машын у Белсаббанк з'явіўся не пастанала. Белсаббанкам да па-рэктыва акруговым сельбанкам на першы пошты бо адклалі адваць-пачы гэту патрабу. На плане на гэту мэта прадугледжваецца 100.000 рублёў.

На кантракцыю наогул вызначана сума ў 1.05.000 руб.

Спробы папа сярэдць калектыві-зацыню

ТАЛАЧЫН. (Уласны кар.). 12 лютага ў м. Талачыне павінен быў адбыцца сход сялян па пытаннях аб зямляпарадкаванні. На сход павіна была прыбыць камісія зямельнага аддзелу. Мясцовы топ Ульянка, наб сарадць сход, падгаварыў пяціх, напайў іх горнай і сам з'явіўся на сход п'яным. Усё гэта ватага п'яных не да-ла права сядзець на сход і ён быў адтармаваны.

Гэтымі днямі перадавіні ся-ляно мстятка ўсё ж правяла другі сход і паставілі арга-нізаваць 2 калектывныя гапа-даркі.

Яшчэ ня позна спра-віць памылкі

На ўсіх раёнах і сельсаветах распачалася кампанія самаабла-жання. Аднак, негаторыя іяса-воля арганізацыі не ра ўмеюць усёй важнасці гэтай кампаніі. Вольм, напрыклад, Заслаўскі раён. Там лічэга ня зроблена ў гэтых адно-сінах. Каласавольскі, прафсаюз, партыйны актыў павінен, як на-дзейна, растлумачыць пасельніц-тву ўсё важнасць мерапрыемства. Шляхам абгаворвання пытаньняў на агульных сходах, дакладаў, гу-тарак треба рашаць чыць сялянах, што самааблажання праводзіцца ў іх інтарсах.

Да гэтага часу рабніны актыў Заслаўшчыны оад іць, алажышы рукі.

Пакуль ня позна, неабходна спра-віць памылкі.

Культурныя навіны

Новы надзельныя рабочы універсітэт

18-га сакавіка ЦВ. сэцыі навуковых прадукцыю Беларускай сумесна з Акр-п. акадэмія адкрывае ў Гомелі другі ў Беларусі надзельны рабочы універсітэт. Універсітэт укамплектаваны на 80 прац. рабочымі ад вярштату. Універсітэт будзе абслугоўвацца навуковымі прыстаўкамі Менску, якія для гэтай мэты на надзельных будучыць выкажыць у Гомель. На адчыненне універсітэту ў Менску выдзе старшыня ЦВ. сэцыі навуковых прадукцыю, які працявае першую лекцыю.

Сучаснае беларускае мастацтва

У Беларускай Дзяржаўнай Музеі акар-пацыя з 15-га сакавіка аддзел сучаснага беларускага мастацтва. У аддзел першыха ўводзіць тэа мастацтвай тэоры, якія былі закуплены пасля другой усобеларускай вистацкай выстаўкі. Экспана-ты зоймуць асобны пакой у музэі. У аддзел іх уваходзіць тэоры дзешч маста-коў Беларусі, як т. Груба, Сялянн, Бя-вер, Чалавіч, Хрусталёў, Волкаў, Кудэрын, Станіт, Віер, Рудай, Ак-раччк і інш. У сувязі з адчыненнем новага аддзелу ў музэі адсылаецца не-равесна карціна.

да сваіх абавязкаў

(Барысаўскі раён)

Рамілізацыя сялянскай павінік вясковымі лістапосцамі дае велікі мала выніку. Таўмачыцца гэта тым што амаль усё лістапосцы надбайна адносяцца да гэтай сира-вы. Напрыклад, за увесь час кам-паніі лістапосец Шабанскага каль-ца пра аў усёго ў Шабанска і Чарнінчых назыкі на 50 рублёў.

Лістапосец у в. Забашовічы не пра-лаў шіводнай абліганні. Намойму, тых працяўнікоў, якія надбайна адносяцца да сваёй сира-вы, треба пры-цягнуць да адва-насьці. Станкевіч

Новая школа

КОПЫСЬ. (Уласны кар.). Рас-чата пабудова двух камплекснай шко-лы ў в. Зубава. Сяляно дастаўля-юць дэсан-тар'яі для будаўніцтва дармова.

ВІЦЕБОК. (Уласны кар.). У Ві-цебску арганізаваны ачаўкі Аўта-лору пры шляхава-будаўнічым ву-частку, пры самоў будаўнікоў, за-частку «Чырвоны металіст» № 3 Матіроў і пры прафэцыйнае ма-талістх. На чараз-арганізацыя ітэчэк пры палітэхнікуме і ваенна-шляхавых частэцх.

Бі-адыітэа Аўталору арганізуе ў Віцебску 4-хмесячны курсы па падрхаточны тэхніку раёна-шля-хавага будаўніцтва. На курсы буд-е прынята 40 чад. з Віцебскай, По-лацкай і Аршанскай акруг.

13-га гэтага сакавіка адкінаецца

VIII-ы ўсёбеларускі зьезд

РАБОЧЫХ ХЗМІЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ, з наступным парадкам дн:

1. Даклад аб міжнародным і ўнутр. становішчы СССР і задачы рабочае клясы;
2. Да-лад ЦК ВСРХ;
3. Справамача ЦК ЦК;
4. Вынікі работы хаздэмакславасьці і перспектывы яе разьвіцця;
5. Аб масавай рабоцы;
6. Ёмбава ЦК ЦК.

Адчыненне і чарговыя пасяджэньні зьезду будзь праводзіцца ў «Доме Працэсьве-ты». Напачатку чад. 13.) — (Напачатку з 6 гадзіна.

Рэгістрацыя дэлегатаў — у ЦК Савезу Хазінаў (Пл.д. Бел., Дом Працы, 3-ці паверк, акаў № 12).

кавіна па акрузе сьваганна стра-хавых плацэжоў па сельскай ма-савасьці — 361.586 руб. 86 кап. (75 проц. пляну) і па гарадзкой — 13.085 руб. 21 кап. (або 8,3 проц. 13.085 руб. 21 кап.). На апошнім месцы па спажыванні страхоўкі стаяць Месці-слаўскі і Аршанскі раёны (першы выканаў 65,9 проц., а другі 63,3 проц.).

97,5 проц падатку

СЛУЦАК. (Уласны кар.). На ра-дэе ўжо сьваганна сел.-гасп. падат-ку 97,5 проц. га-давога палічэньня.

Першымі выка-налі 100 проц. па-датку Лучыкоўскі, Амгоўскі, Мясеш-кавіцкі і Кастрыч-ніцкаўскі сельса-веты. Рэшта сельса-веты ішчэ не да-выканала задань-ня.

ДВУХГОДНЯЯ АЗЕТ

На Меску разгарнулася кампанія па п адчыненні двухгодняў АЗЕТ. У працягу некалькіх дзён праведзены на розных прапарэнтах 22 сходы, на якіх былі зачытаны інфармацыйныя даклады аб значэньні двухгодняў. Пасля сходу праводзілася масавае ўступнае ў члены АЗЕТ і прапоз-дэтарэйны білету АЗЕТ. Работай АЗЕТ вараз так зніжаныся, што мно-гія фабрыкі просіць АЗЕТ аб пры-сладэ даслаць іх. Усе сіловы таксама вымаўляюць вялікую зацікаўленасьць і актыўнасьць у іравіцельні гэтага двухгодняў. Многа культурных гра-мадзкіх прадаўнікоў разьвіліся па роз-ных раёнах гораду вербавань членаў АЗЕТ і распусьтодзяць дэтарэйны білету. Дзейнасьцю АЗЕТ ачынілі іся працоўныя розных паліцнальнасцяў. У члены АЗЕТ записваюцца і шмат педурэў. На працягу некалькіх дзён прадава ачыні 5.000 дэтарэйных біле-таў. Характэрна адначыць таісама-ваа мастацкае іўрэйства. Там рэзь-вешаны вылікі чарвоныя плякаты з дэаўнгамі. У школах скідаюцца рабін-ныя сходы. У Камароўні арганізавана рабінная ачаўка, ачыні пабярэ пера-сладэ і іўрэйні вымарлоў для ара-ляў. Іўрэйні вымарлоў усамалхаліся і велікі жаваа зацікавіліся арганізацыяй АЗЕТ, ачыной многі ачыні мала водалі.

БССР — быліх удзельніцх, ачынілі арміі ў часе сусь огаў вайны, а та-сама і па іну трымаючы ст. ачынілі (шараньні на амерыканскіх працір-аістэах) на агульну суму ў мільяі рублёў.

Усе гэтыя іярамаўца ў Амерыку. Чырвоны Крыж ачыні 158 сираў на вэтэранскі і індустрыяльнх страхаванні. Гэмі днямі па імя Г. Каймаўца — шыкара ачыні з ібаск Мескай ачыні — стр-мэна з Амерыкі паршам ачыніла вэтэранскія працір ў 3.000 руб. Сумя, ачыні атрымліваюцца з Амерыкі па стра-хаванні, ніякімі падаткамі не абла-даюцца.

Памяшэньце сьваротнась-ці ў Меску

У гэтыя барацьбы з сухотамі ў Мес-ку бось рад дасягоньняў. Аб гэтым гаварыць наступны лічы. Ад сухотаў у 1922 г. памрла 390 чалавек, у 1926 годзе — 190, у 1927 г. — 150 чалавек. Па-вучо сухотага дэспасэру закс-адзіца каля 5.000 кварк, з якіх з ад-рэаітам працэс хвароба 600. У ме-рэтх умцачэньня багачы з сухотамі намочна правядзёньне выучу ўсіх хворых.

Усёбеларуская крэзнаў-чая выстаўка

З 15-га крэзнаўка ў будынку бел-арускага дзяржаўнага музэю ачыніцца ўсёб-ларуская выстаўка крэзнаўчых фатаграфій і зарысовак. За лоніла экспаната будучь выдань днпэдыя першага і другога раірацэў.

Паведамляньні

У нявзлею, 11-га сакавіка, адбудзецца аэкоўскі камсамольскі паліт. школы ў Музэй Рэвалюцыі.

Славачом школы сабрацца да 10-аа гадзіны ў клябе КІМУ.

— У нявзлею, 11-га сакавіка г. г., з 5-й гадзіна днй ў памянканьні рабоча-му Беларэжэстроў (Савадлава, 63), ад-будзецца сход работніц і жонак рабо-чых Беларэжэстроў, прысьвечань 8-му сакавіка.

Пасля сходу кіно. — АПА ЦК КП(б)Б паведамыць ўсіх г.г., падаўшы ачыні аб казындараван-ні ў Каміну: Сьвардлоўскі і Ленін-градскі, што ім неабходна зьвінца ў АПА ЦК КП(б)Б — 16-га сакавіка з 1-й гадз. рэціцы ў адборную камі-сію, маючы пры сабе ачыні, які гэты ішчэ не алаваны ў АПА, і погляд парткомаў КП(б)Б адносна ачыні іх на вучобу.

ЛІТОЎСКАЯ СЭЦЫЯ. Сэньна (11 са-навіна) у клябе Марла Маркоа ў малой залі адбудзецца сямейні вечаў літоў-цаў, прысьвечаны міжнароднаму жа-лобаму намуноітыннаму днэ. Будзе зроблен даклад аб значэньні 8-га сака-віна і аб становішчы жанчыны ў Літве. Пасля дакладу будзе мастацкая част-на.

Вечаў пачнецца да 7 г. увечыры. Ува-хоў у малую залю з вул. Энгельса.

Прасім усіх літоўцаў прыісеці. Праўленьне літ. сэ-цыі.

— ДОМ АСВЕТЫ. 11 сакавіка, з 6-й гадзіна увечыры, адбудзецца агульны сход тахарацэў літоўскіх гад.Мен-ску — сьвабэў саюзу Прадасьветы.

— ДОМ АСВЕТЫ. У нападэлах 12 сакавіка адбудзецца вечаў, прысьвечан-ны днэ літоўскай рэвалюцыі. Уваход ба равазюдыных білетых, пачатак роўна з 8 гадзіна увечыры.

СТРАКАТЫЯ ДНІ

шчэ, як плятка шокалада, моро-жэно...

Наіўны штаб і абэр-афіцэры не загадваліся, што ў гэты момант у рэвалюцыйным Піцеры іх «лішаюць такіх невяных прадметов раско-шы», як эпалеты і чыны!

У тым-жа «Мінском Голосе», ня следзячы на ўсе старанні пэнзуры побач з двухкаваліннымі тэлеграмамі з Заходняга, Румынскага і Каў-каскага франтоў, паведамляюцьх аб «новых паводах нашэй доблест-ной арміі»; побач з вялічэнымі анонсам новага баяніка «Гіганта» — «Чо наша жыць? Ітга» — пра-біваліся першыя трывожныя чэці аб новай рэвалюцыйнай сітуацыі. У нумары ад 27-га лютага друкуец-ца карэспандэнцыя з Масквы: «Еще накаяно настроеніе было крэпкое, твердое. Бумаги с быстро-той молніи шлі в гору и освещ-ляли многих блеском радужных и заманчывых надзежд. Еще только на-каянуе бумаги шагали вперед на 40-50 р. в течение одного бирже-вого дня и вдруг сегодня: — Такої насамі!»

— «Настроеніе тяжелое, — піша далей шчыры карэспандэнт, — следка прекратнась. Чо это — неужылі пачало конца?»

Сьцягі і пратэсь

Урэшце, з першымі праменьнямі гарэзьлівага сонца сакавіка, ваен-налі цензура пачынае пакрысь сла-ваць. 2-га сакавіка рэдактару

мескіх газэт прыхільна прымае губарнатар князь Друцкі і не заў-тра-ж у «Мінском Голосе» зьвужа-енца паведамленьне аб прыняцьці на сябе Выканаўчым Камітэтам Дзяржаўнай Думы функцыі часо-вага ўраду.

А яшчэ праз дзень друкуецца адова да ўсіх грамадзян Менску (упяршыню загучэла гэта слова — «граждана»), якія, дамаючы тра-дыцыю, была зьмешчана нават вы-шэй непатаўрымых радзіх мескіх кіноаулаўнікаў. Надысаны грама-дзянскім камітэтам гораду Б. Са-мойленка, знаёмым нам панам — га-рад кім галавой С. Хржанстоўскім, старшыняю Камітэту Заходняга Фронту Усерасійскага Замскага Саю-зу — Вырубавым і іншымі лідэрамі лібаральна-буржуазнай масьці радзі — крычалі:

«Гражданаі! Новая власт, пранявля на себэ управленіе страной, праступила к созидательной работе, для успеха ко-торой необходимо сохраненіе полно-го порядка и спокойствия среди на-селенія и нормального теченія жи-зни.

Если порядок, спокойствие и нор-мальное теченіе жизни необходимы в этот исторический момент во всей стране, то тем более они необходимы здесь, у самого фронта...

Грыжэліе! Бульте тверды и спокой-ны, верте в полную боеготовность, немедленную и личную и в лучшее светлое будущее дорогое отечества».

Ужо ляціць у Леаніград па імя міністра ўнутраных сираў князя Львова губарнатарская тэлеграма аб «подынянннх времённому прави-

тельству». Ужо спалоханыя «літары» скікаюць у памяшканні Гарадзкой Управы нараду аб арганізацыі ў Менску «Комітета общенационального порядка и спокойствия», а «про-свещенный Георгий — епископ Мин-ский и Туровский» циркулярна загадвае не поинять за церков-ным богослуженіем имя Государя Императора Николая Александровича... І на залітых памэрацэ-вым сонечным сьвятлом вуліцах зьвужаюцца узброеныя людзі з чыр-вонымі павязкамі на руках — пер-шыя міліцыяны-ры.

6-га сакавіка ў горадзе — ура-чыстасьць. Тысячи маніфэстантаў, войскі з чырвонымі баядыкамі на шытках, патрыстычная прамова генарал-ад'ютанта Эварта, белыя гарнітуры, мільгаючыя ў паветры каляшшы і крыкі — «Нахай жыве Воляная Расія!» «Нахай жыве Ча-совы Урад!»... Над морам галюў нарусамі раззуюцца чырвоныя сьцягі і шатрыстыя пратэсь духа-венства.

Сабор, тасьцёл, стрэхі дахоў, расчыненыя вокны, балконы і дрэ-выя сквэрчыка — усюды людзі, упяр-шыню адчушыны радасць вызна-леньня. І ў нягоўне жыва прада-юцца «чырвоныя значкі». Менскага Савету Рабочых Дзэутатаў, які ўжо два дні, як убачыў сьцяг...

Будзьце цьвярозымі, грама-дзяне!

Менск сапраўды «в волнах стра-стей». Ачылі ўсе грамадзкі арга-

нізацыі. На Залатой Горцы адбы-ваюцца беларускія мітінгі. Збі-раюцца сьпіністэчныя моладзь. Кан-струюцца Гарадзкі Сав.т. Міліцыя-ныры, на чале якіх М. А. — Михай-лаў т.в. Фрунза, — уст наўляюць нарадак і зварываюцца да вольных грамадзян на «вы». Нап Хржан-стоўскі, які абярнуўся вараз у гарадзкога камісара, паступае зус-сім дэмакратычна: друкуе абвэсткі на 4-х мовах — расійскай, беларус-кай, польскай і іўрэйскай. У Га-радзкім тэатры кожны вечаў мі-тынгі. У «Матэрые» дэманструюцца першыя рэвалюцыйныя кавалякі кі-но-стужкі — «Последние московские события»... Губарнатарскай вуліцы падаецца імя «27-га лютага». Са-борны пляц становіцца Пляцам Волі. Савет Рабочих Дзэутатаў вы-носіць пастанову аб выбарных пра-вох салдат. Тэлеграф захлынаец а ад прыітальных тэлеграм Часоваму Ураду і Галоўнакамандуючаму Мі-калаю Мікалавічу...

Будзьце цьвярозымі, грама-дзяне!

І ва ўсім гэтым тлуме і мепта-ніе якімі пратэцімі аказаліся тады словы з загаду тав. Михайлава аб барацьбе з п'янствам:

«Цьвярозыя» былі. Яны вялі ўжо сваю працу і ў пакобычку Са-вету Рабочых Дзэутатаў, і на за-латогорскіх мітынгах, і ў глухіх надпольд... «Цьвярозыя» былі. Яны не магі-ня быць, як ня мог ня прыісеці за Лютым — Кастрычнік. Міх. Гольдберг.

Літаратура—крытыка—мастацтва

Народныя масы ў расійскай рэвалюцыі

Бяспечна вочу на пачатку чэрвеня 1917 году я першы раз прыехаў у Петраград,—горад, які ляжыць бадай да самага палярнага круга. Хоць была поўнач, але шырокія скверы і прапекты, аблітыя мяккім прахлястым святлом наўвочнае ночы, захаплялі і ўзрушвалі.

Мінуўшы першыя з сінні купалы, такія дзіўныя для мяне, і накрыты срабрыстаю зыб'ю Капярнінскі канал, мы ехалі ў доўж Невы, пакуль за рэчкаю на вырас перах памі, нібы залатая голка, бліскучы шпіль. Петрапаўлаўскага сабору. Потым мы прыехалі міма Зімовага палацу, міма адпаліраванага Ісавіўскага сабору і шматлікіх валён і статуяў у памяць рэвалюцыйнага пераю.

Але ўсё гэта было помнікі кіраўніком мінулага. Яны не зьявіліся на гэтай увагі, таму што я цікавіўся толькі кіраўнікамі цяперашняга. Я хацеў пачуць прамовы вядомага Кераскага, які быў тады акраза на версе сваёй каротка-тэрміновай магутнасці. Я шукаў спаткання з міністрамі Часовага Ураду. І я багчыў шмат каго з іх, слухаў іх прамовы і гутарыў з імі. Яны былі людзі адуныя, дадзіотныя, красамоўныя. Але я адчуваў, што яны не былі сапраўдымі прастаўнікамі нас, што яны былі толькі вадзіфы са галюну.

Інстытутна я шукаў прадстаўнікоў будучага, людзей, выбраных у савет проста з акапаў, з заводаў, з вёскі. Гэтыя саветы паралізілі ў кожнай арміі, у кожным горадзе, у кожнай вёсцы Расіі, г. зн. ў шоста частцы сьвету. Гэтыя вядомыя Саветы пасылалі цяпер сваіх дэлегатаў на першы Усерасійскі Зьезд Саветаў у Петраградзе.

Першы Усерасійскі Зьезд Саветаў

Я знайшоў Савет на пасяджанні ў кожным корпусе. Дошка, па зкой было запісана, што «Яго Імпэратарская Вялікасць Мікола II, ашчаслівіў гэта месца сваім наведаннем 28 студзеня 1916 году», ашчасліва на яе сьменнах—адзіная рэлікія бліскучага мінулага.

Афіцэры, у расчытых золатам аўдзіаірах, прыворныя з вясходзіўшай з рускай усмешкай і дэкай вышчэнены з гэтых залаў.

Яго Імпэратарская Вялікасць—дара няма. Яе Рэспубліканская Вялікасць—Рэвалюцыйна пануе зараз тут і яе вітаюць сотні апрагнутых у чорныя блюзы і хакі дэлегатаў. Тут былі людзі, якія прыйшлі з вёскаў і гарадоў. З народных

вядкаросы і украінцы, беларусы і палыкі, літоўцы і латышы—уса плямёны і надмовы і вопраткі. Тут былі зьявіленыя страшэнна працаў, у шрамах, дэлегаты з шнах, з кузьняў, з вёсак, стомленыя ў бойках салматы з акапаў і загарады чорныя матросы пачі флотаў Расіі. Тут былі сакавіковыя рэвалюцыйныя, бескаляровыя і паслуханныя да сакавікова бур, якая зьявіла цара з яго трону, але цяпер падфарбаваныя чырвонаю фарбаю рэвалюцыі і называючы сябе сацыялістамі. Тут былі вэтэраны рэвалюцыі, верныя сваёму абавязку на працягу многіх год галаду, сьмялі ў Сібір, стомленыя, загартаваныя ў пакутах.

Чкаўда, старшыня зьезду саветаў, спытаўся мяне навошта я прыехаў у Расію. «Афіцыйна, як журналіст, — адказаў я, — але сапраўднае мэта прыезду—рэвалюцыя. Яна наўхілава прыцягае мяне да сябе, як магнэс. Я тут, бо не магу быць нідзе ў іншым месцы».

Ён запрашанаваў мяне зьявіцца з праваю да зьезду. Савецкія «Івестыя» ад 8-га ліпеня 1917 г. перадаюць мае словы так:

«Таварышы! Я прышоў вам прывітаньне ад сацыялістых Амэрыкі. Мы тут не для таго, каб вучыць вас, як тварыць рэвалюцыю. Наадварот, мы прышлі сюды для таго, каб узняць у вас дэкімы і выказаць, як вывола мы цэним вас за гэткае ўдэлае дэ ажыццяўленьне».

Панурая змары распачы і гвалту, якая навісла нах чалавечтвам, пагражала загасіць находню цывілізацыю ў натоках крыві. Але мы паўсталі, таварышы, і паходзім за палева энэф. Вы ўваскрасілі на ўсіх сэрцах усюю новую веру ў сваюду.

Роўнасьць, братэрства, дэмакратыя—воь вадзікі чароўныя словы. Але для мільянаў беспрацоўных яны—толькі словы. Для 160.000 галоўных дэкай у Нью-Ёрку яны толькі пустыя словы. Для тых, каго эксплёатууць ва Францыі і Англіі, яны—словы вадзэку. Вама задача ператварыць гэтыя словы ў сапраўднасьць.

Вы зрабілі палітычную рэвалюцыю. Свабодны ад пасроз імпэрыялізма, вы павінны паставіць сабе вадзікайшаю задачай сацыяльную рэвалюцыю. Тады рэвалюцыя ўсяго сьвету ня будзе больш зьявіцца поглядом на Захад, але зьявіцца іх на Усход—да владзіў сьвету на Марсана поле, вядкаросы і украінцы, беларусы і палыкі, літоўцы і латышы—уса плямёны і надмовы і вопраткі.

Няхай жыве свабодная Расія! Няхай жыве рэвалюцыя! Няхай жыве агульны мір!»

У сваім адказе Чкаўда зьявіўся да рабочых усяго сьвету з вадзікай «зрабіць напісь на свае ўрады і прымуціць іх сьмыціць «жазлівую бойку», якая паніжае чалавечтва і вадэа цень на вадзікія дні нараджэньня расійскае свабоды».

Бура воплескаў, і вадэа пераходзіць да парадку дня: Украіна, народная асьвета, забесьпячэньне ўдоў і сірат ваіны, забесьпячэньне фронту, аднаўленьне чыгуначнага руху і г. д. Усё гэта павінен быў выканаць Часовы Урад, але гэты ўрад быў нямоцны і некампэтэнтны. Яго міністры былі балбатуны, схільныя да спрэчак, на пацеху дыплэматам, якія супернічалі адні перад другім сваімі прастэктамі. Але нехта-ж навінен выконваць трудную працу. Дзякуючы іх вадзікайсьці, гэта перайшло ў рукі саветаў, якія вышлі з ралоў народу.

Выступленьне бальшавікоў

На першым зьездзе саветаў пераважала ітэлігенцыя—дактары, інжынеры, журналісты. Яны належалі да меншавікоў і сацыялістычэска-рэвалюцыйнараў. На крайняй левай сьцязэла 107 прадстаўнікоў прадэтарыяту—простыя салдаты і рабочыя. Яны былі пастроены ваража, цэсна агуртаны і ріблілі прамовы вадзіка сур'янага характару. З іх часта кпілі, іх спатыкалі дзікімі гікаваньнем і іх рэвалюцыйні заўсэдзі праставальваліся.

На першым зьездзе саветаў пераважала ітэлігенцыя—дактары, інжынеры, журналісты. Яны належалі да меншавікоў і сацыялістычэска-рэвалюцыйнараў. На крайняй левай сьцязэла 107 прадстаўнікоў прадэтарыяту—простыя салдаты і рабочыя. Яны былі пастроены ваража, цэсна агуртаны і ріблілі прамовы вадзіка сур'янага характару. З іх часта кпілі, іх спатыкалі дзікімі гікаваньнем і іх рэвалюцыйні заўсэдзі праставальваліся.

Гэта бальшавікі,—наведаміў мяне з сарказмам мой праваднік буржуа.

У большай частцы яны дурні, фанатыкі і нямецкія агенты і—усе.—І нічога болей пельга было дэведэца ў гаталях, салёнах і дыплэматычных колах.

На маё шчасьце я паехаў зьбіраць весткі ў іншыя месцы. Я паехаў у фабрычныя раёны. У Ніжнім я спаткаў механіка Сартова, які запрасіў мяне да сябе. Доўга стрэляла стаяла ў вуглу яго лоншага пакоя.

Кожны рабочы мае зараз стрэлю, —растлумачыў Сартоў.— Раней мы карысталіся ёю, змагаючыся за цара,—зараз мы змагаемся з ёю за сабе.

У другім кутку вадэа абраз, і сла'ос полныя лампачкі сьвацілася перад ім.

Мая жонка ўсё яшчэ ролігіяна,—казаў Сартоў у апраўданьне.

Яна верыць у сьвятых,—думае, што яны выратуюць мяне ў часе рэвалюцыі. Нібы-та сьвятых стануць данамагаць бальшавіку,—засьмяяўся ён.—Але, да-душы, гэта ня шкідзіць. Сьвятых—цудоўныя хлапцы. Пельга сказаць, ва што яны вадзіныя.

Сьмя'я лягла на падлозе, насталішы, каб я лёг на ложку, бо, бачыце, я амэрыкаец. У гэтым пакойчыку я знайшоў другога амэрыканца. У мяккім блэску лампкі яго аблічча глядэла на мяне са

сьцяны,—вядічнае простае суровае аблічча Абрама Лінкольна. З хаткі піянера ў лясох Ілінойса ён знайшоў шлях у хатку гэтага рабочага на Волэе. Праз наўстагодзьдзя і праз паўсьвета полныя сэрца Лінкольна перакінулася ў сэрца расійскага рабочага, які вобмацам брыдае да сьвету. Яе жонка гэтага рабочага верыла ў сьвятых Мікаіла, вадзікага цудоўнара, так ён сам захопленна сьхіляўся перад Лінкольнам, вадзікім вывадэцам. Ён адвіў партрэт Лінкольна ганаровае месца ў гэтым доме. А потым ён прабыў зьліўляючую рач. На адвароце сураду Лінкольна ён прымацаваў вадзікі чырвоны значок са сьловам «бальшавік».

Аб жыцці Лінкольна Сартоў ведаў мала. Ён ведаў толькі, што Лінкольн змагаўся супроць бесправадзівасьці, што ён вызваў рабочоў, што яго самага прыгніталі і прастывалі. У вачох Сартова гэта сур'яна парадніла Лінкольна з бальшавікамі. І ён пачыў за свой прасты абавязак упрыгожыць Лінкольна гэтаю чырвонаю эмблемаю.

Я знайшоў, што заводчы і бульварчы былі два розныя сьветы. Асабліва гэты падлоз заўважыўся ў тым, яе вымаўлялася слова бальшавік. На бульварах яно вымаўлялася з зубіскальствам і праклёнам. У вуснах рабочага яно атрымвала выражэньне пахваленьня і паважаньня. Бальшавікі не зьявіталі увагі на буржуазію. Яны былі запіяты раслудачаньнем сваёй праграмы рабочым. Гэту праграму я

вядаміў уярышыню ад дэлегатаў, якія прыехалі на зьезд Саветаў з расійскай арміі ва Францыі.

«Наша патрабаваньне складаецца з таго, каб працягваць не ваіну, а рэвалюцыю»,—адказвалі гэтыя бальшавікі.

Навошта вы ўсе гаворыце аб рэвалюцыі?—запытаў я, прыняўшы на сябе ролю абаронцы д'ябла.—Вы-ж атрымалі сваю рэвалюцыю? Ці ня так? Цара і яго аграі няма. Гэтага-ж вы і дамагаіся ў працягу апошняга стагодзьдзя? Ці ня праўда?

Так,—супярэчылі яны,—цара няма, але рэвалюцыя толькі што пачалася. Ськіданьне цара, ва больш, яе індіцэнт. Рабочыя не для таго вызвалі ўладу з рук пануючае клясы, арыстакратыі, каб даручыць яе іншай пануючай клясе—буржуазіі. Ня ў тым справа, як яе называць; рабства-ж застаецца тае самае.

Я сказаў, што ўвесь сьвет думае, што залада Расіі зараз стварыць такую-ж рэспубліку, як ва Францыі або ў Амэрыцы, стварыць у Расіі дзяржаўныя ўстановы Захаду.

Але гэта акраза тое, чаго мы ня хочам,—адказвалі яны.—Мы ня вельмі сьхіляемся перах ваінымі ўстановамі або ўрадамі. Мы ведаем, што і ў вас існуюць бэінасьць, беспрацоўе і ўціск. З аднаго боку сутароньні, з другога—палацы. З аднаго—зніталістыя, якія змагаюцца з рабочымі пры данамазе лэкаутаў, зніжэньня платы і ілжывай прэсы. З другога — рабочыя, якія адказваюць забастоўкамі, байкотам, бомбамі. Мы хочам спыніць гэту клясавую барацьбу. Мы хочам пакласці канец бэінасьці.

Толькі рабочыя могуць зрабіць гэта, увёўшы камуністычны лад. Воь што мы намераны ўтварыць у Расіі.

Іншыя словы,—казаў я,—вы хочаце абдысьці законы авалюцыйні. Вы чакаеце, што нейкім цудолам, рантам, адсталая земляробчая краіна ператворыцца ў высокую развітую дзяржаву з камуністычнымі ладом. Вы зьбіраецеся пераскочыць з вадзікайшага веку ў вадзікайшаю другі.

Мы хочам мець новы сацыяльны парадок—супярэчаць яны,—і ўсім не разьлічэаем на скокі, або чараўніцтва. Мы разьлічэаем толькі на аб'яднаваю сіду рабочых і салян.

Але, дэ-ж галовы, адульнялі праставіць гэта ў жыццё? Палу-рабавіць вадзікім невадзікае нас

— Розумы!—усьлікалі яны гора. —Вы думаеце, што мы сьхіляемся перах розумам нашых «іносьцельнікаў». Што можа быць больш бэінасьцым і зладзіным, як гэта ваіна? А хто віноўнік ле? Не рабочыя, але кіруючыя клясы ўсіх краін. Зразумела, невадзіка і непрактычнасьць рабочых і салян не зрабілі такой кутурмы, якую вадзікалі генэралы і дзяржаўныя людзі з усім іх розум і культаураю. Мы верым у масы, верым у іх творчы сіду. Усё роўна, рана ці позна, мы павінны як-небудзь зрабіць сацыяльную рэвалюцыю.

— Але чаю?—пытаў я.

Таму, што гэта вадзікайша крок у авалюцыі чалавечтва. Пекалі існавала пэвалюцыйства. Іно зьявіўся фэадалізм. У сваю чаргу фэадалізм замяніўся капіталізмам. А зараз і капіталізм паніск знісьці са сьцяны. Ён аслужыў сваю службу, стварыўшы магчымасьць вытворчасьці ў самым шырокім маштабе, якая ахапала ўсю зямную кулю, прамысловасьць. Але зараз ён павінен выйсьці. Ён выхавал імпэрыялізмам і ваіноам, ён думіць рабочых, разбурае цывілізацыю. У сваю чаргу ён павінен саступіць месца вадзікайша фазе—камуністычнаму ладу. Істарычная місія рабочае клясы складаецца з стварэньня новага сацыяльнага ладу. Хоць Расія першабытна, адсталая краіна, але па нашу долю выпала вадзіка пачаць сацыяльную рэвалюцыю. Справа рабочых іншых краін—працягваць яе.

Якая самаўвядэнасьць—перабудаваць сьвет нашою.

Ня дэка, што іхні Джэма Дукана, які прыехаў у Расію з нісіей Рута, паказаліся пошлімі, калі ён выступіў з сваёй няікавай прамовай аб прафэсыянальных саюзах, саюжных марках, вадзікайша рабочым дні. Яго слухачы вадзікаліся або пазікалі. На другі дзень адна газета дала такую справадзачу аб яго дзвухадзікайша прамоу: «учора нічо-прамывіт Амэрыканскай Фэадаліі Працы зьявіўся з прамоуа да Саветаў. Перапалываючы Цікі акіяні, ён, як вадзіка, вадзікаваў дэкае прамовы: адну—для расійскага народу, другую—для дэкайша аспіносаў. Мінуўшу ноч ён, блэзуючы, думаа, што гаворыць перад аспіносамі».

Але вадзікаўшы шырокую рэвалюцыйную праграму было адно, прымуціць-жа нашаму ў 16.000.000 чалавек ухваціць ле—зусім інашэ, асабліва, калі прыніць пах вадэу, што варты бальшавікоў паді-закі тады ня больш 150.000 чалавек.

Альбэрт Рыг Вільямс

ТАРАС ШАЎЧЭНКА

(1814—1861 г. г.)

Сьвёны шэсьцьдэсят сёмыя ўгодкі з дня сьмерці вадзікайшага пэсыянара Украіны, яе вадзіка сына і магутнага уладара украінскага слова, бацькі украінскае літаратуры—Тараса Грыгоравіча Шаўчэнка.

Т. Шаўчэнка, як мала хто ў іншых народах, узліўся ў глыб працоўных мас Украіны, увайшоў у іх сэрцы. Яго партрэт, яго вершы можна пачыць у маленкім згубленым вадзікайша садку, беднай хатцы бэінак-бэ вадзікайша на Палтаўшчыне. Яго «Кабзара» чэкае і шануе рабочы-украінец з каньнавугольных капалыняў Даббасу. Шмат якія вершы Шаўчэнка вадзіка ў народнымі вадзікайша і сьлядзіся з народнымі вадзікайша і сьлядзіся далёка за межамі УССР. Шаўчэнка і гэты пад і энтузіязм, якім выбухае вадзіка Тарас, родніць яго з нашай сучаснасьцю.

Жыццяніе Шаўчэнка агульнавядомы. Хлопчык радзіўся ў мушкікай сям'і ад бацькоў—пахтаных нана Энгельгарда ў Кіеўшчыне. Год нараджэньня—1814, месца—люты, дзень—25 (ст. ст.). Багатае чаробная і такая праз усё жыццё любіла прырода Украіны і хмура, поўная вадзіка і прыўды паншчына,—воь уражаныя дзікайша год. Рана страціў матку, а пасья і бацьку, сірата і гадаваўся між чужымі. Палуку вадзікаў у заўбэды п'янага дэка. Той вадзікаў мудрасьць убываў кіеў і жореткім абмуджаньнем. Ня вадзікаў—уцёк да мадэра, але і тут было па дэка. Шаўчэнка і гэты пад і энтузіязм, якім выбухае вадзіка Тарас, родніць яго з нашай сучаснасьцю.

Невадзіка памерамі кніжка глыбока вадзіка ўнутраным зьместам, вадзікасьць пазіў Шаўчэнка пачынуўшы ў баку мілагучны, бадай народны верш, каліроўнае, арыгінальнае амальвяднае украінскае прыроды, для нас у дэка сацыяльнай аначнасьці. Ён дэкавала, а вадзіка замілаваньнем амальваў і сьлядзіся і вадзіка наўстаніні, і чумацкую долю і долю прыгоннага чалавэка. З асаблівай сьцяпатыяй даны жапоўныя тыпкі... Але мы абмужаваны ў газэце месцам, каб хоць трохі вадзіка думку, што прысьлеў вадзіка час, каб хоць галоўныя творы Шаўчэнка беларускі чытач мог праставіць вадзікайша невадзікае нас

„Песні былых навалыніц“

(Урывак з паэмы *)

Торыш дні у пагоні шалёнай,
Кожная хага ў бядзе:
На фронт плыць ашалёны,
З фронту—пахочалых людзей.

Жыць нематчыма дзедзю:
Галад, пажары, кроў...
За тое даюцца медзі,
Што бацьку сны савароў.

— Загубі а тут:
— Перымога?

Аковы, аковы саврозь...
Салдата бара знямога,—
Дні і ночы такі марозь...

Дні і ночы—
Атлі, прыстун...
Хто ўпаў на сыягу васнуў,
— Эх, Расей! прывесла-ж нячыстая
Нам крываваю гату
Вайну.

Людзі падобныя сталі
На к сямлі худыя.
У сьвятло і зноне сталі
Вяцца і гэтыя й тыя.

Кожнаму жыць ахвота,
Бачыць край хоць і змучаны свой
Але тут загад на ротак:
— Гэтай-жа ноччу
Ў бой!

Гэтай-жа ноччу, як створы,
Будуць людзі на конях імчаць,
А на ад пад камандам
Афіцэра
Можа вернецца іх толькі пяць.

А другія,—
Што там застаюцца,
Кроў прылішч, дз раніны джаць,
Ам прысінца ў лютаўскім хрысьце
Родных сёл паніхіды
Жаль.

І зноў затрасуцца аковы,
Усе Расей ўзгарыцца агнём.
— Над Варшаваю сім хопіць,
А на хопіць— ашча міліён...

Што салдацкая кроў каштуе,
З фронту плыць за танцом ганца...
А там, хтось Расей лмтуе:
— Вайну працягнуць да савца.

Саллаты,
саллаты! галоўных
Дома колькі мадых дзедзю.

На фронт вядуць ашалёны,
З фронту—калочаных людзей.

* Даны ўрывак мае малюнак староай расейскай арміі ў імперыялістычнаую вайну.

Сяргей Дарожны.

Шаўчэнкаўская традыцыя, Шаўчэнкаўскія ўдэлы вы ашукаеце і ў сьвешчэнай украінскай пралетарскай павізі. З году у год кожныя ўголі сьмерці Ш ўчэнікі украінскай грамадзасьць абходзіць урачыстасьцямі. Культ Шаўчэнка ўставаўся ў працоўных масах моцна і трывала.

І ня дзіва, што Шаўчэнка такі блізка працоўным УССР, што яго шануюць рэвалюцыйнай рабоча-сялянскай масы, будаўнікі вольнае «бля папа і хлопа» сацыялістычнае Украіны. Агонь рэвалюцыйнага, пал пратэстанта супроць сацыяльнага — нацыянальнага ўціску прасягнуў творчасць «крыпака»

„БОЛЬШ ЧЫМ АРЫГІНАЛЬНА“

(Як царская сьвіта зьневажае М. Горкага)

На выстаўцы Акадэміі Навук у Леўіградзе, якая прысьвечана 60-ці годзьдзю Максіма Горкага, паміж сьветлі рукапісаў, кніжак і фатаграфій знаходзім вельмі арыгінальны гістарычны дакумант, як выяўляе варожыя адносіны царскае сьвіты да першых літаратурных посьпехаў Горкага.

«Бодзе чым арыгінальна». Гэта надпіс сьвіты алоўкам на вялікім лісьце паперы. Насярод ліста навісьці выразаная заметка з газэты. Заметка наведвае, што на

агульным сходзе ў Акадэміі Навук ганаровым акадэмікам абраны пісьменьнік Максім Горкі. Лист з выразкай быў надрукаваны цару Мікалаю ІІ прычэпаць. Мікалашка кісла пакрыўчыўся і вываў паяннёную надпіў у якоі вымавілася усё тое неадвольнае і адзідушнае, што ахапіла «вельмі петербургское ошчэство», якое дачулася аб ушанаваньні Акадэміі Навук М. Горкага.

— Як?!—абураліся царскія саноўнікі—вейкі ніжагародскі малар

абран членам імператарскай Акадэміі Навук, прызначан якій зьвуляецца «сам» влікіі князь Каастантын Раманав, ды выбіраецца яшчэ за рэвалюцыйныя кніжкі!

А міністар Трэпаў, сьпіншаючыся выплаўніць манаршую волю, піша вялікаму вяязю: «Его Императорское Величество желает, чтобы от имени Великого князя было напечатано извещение о том, что выборы признаются действительными». Горкі пазьвуляецца зьваным ганаровага акадэміка. Янчэўскі.

Перад усесаюзнай парт. кіно-парадай

(Гутарка з загадам партыйнай кіно-парадай павіна)

Усесаюзнае партыйнае кіно-парадай павіна быць рады пытаньняў як ідэалягічнага, так і арганізацыйна-гаспадарчага характару. Хоць разгалосіліся на пытаньні аб задачах кіно, як быццам і няма, аднак пры практычных іх вырашэньні ў пэрым радзе кіно-арганзацыі адначасова паваровля ўхілы.

Белдзяржкіно мае пэўную ўстаноўку на кіно-справу. Кіно павіна быць ударнай, баявой палітыка-асьветнай арганізацыяй са ўсімі выцякаючымі адгэтуль вынікамі. І гэты пункт погляду Белдзяржкіно будзе абараніць на кіно-парадзе.

Белдзяржкіно будзе таксама завостра на пытаньні аб плянавай рабоце кіно ў вёсцы, якій у БССР удзяляецца шмат увагі.

Мы лічым, што ў бліжэйшым гадзі сьляніскі рынак прадставіць неабмежаванымі магчымасьці. Яго трэба ўспяхіць. На Беларусі маецца каля 100 кіно-перасовак, з якіх 50 знаходзяцца непасрэдна пад ведамам Белдзяржкіно.

Парада павіна будзе вырашыць пытаньне аб адносінах фіскальных

арганізацыі (тов. Голкіным) чы на тое, што вліюма што «ідэалягічна» быць палітыка-асьветнай арганізацыяй і неабходнасьцю зрабіць яго больш дасунным шырокім масам, кіно-тэатры аблігаюцца больш, чым любыя камэрцыйныя прадпрыемствы.

Асаблівае ўвагу кіно-парадай ўдзяляць пытаньню аб кіно-вытворчасьці. Выпраменьне ідэалягічных ліній нашых карцін, стаўка на рабочага і сялянскага глядача павіны быць галоўнымі элемэнтамі будучай савецкай кіно-вытворчасьці.

У нацыянальных рэспубліках кіно-карціне неабходна адбыць у першую чаргу гісторыю і быт рабочых і сялян дэтай рэспублікі.

Аднак, гэта не выключае пастаўкі карцін на агульныя тэмы, ідэалягічна-вытрыманія. Трэба ўспяхіць работу ўсіх нацыянальных кіно-арганізацый.

Адным з чарговых задач, якіх Белдзяржкіно зьвярне на нарадэ— гэта пытаньне аб культурным фільме і дзіцячым фільме. У гэтых адносінах кіно-арганізацыі зрабілі вельмі мала.

М. К.

„САМАЎЛАДЦА ЎСЕРАСІЙСКІ“

(З жыцьця цара Мікалая на дзеньніку Вырубавай)

далучаўся то да адной, то да другой групы.

У прыватнасьці, Мікалай быў вельмі халодны да сваёй аўгустэйдшай жонкі на першых ч.с.х.

Вялікія кнізі былі вельмі незаволеныя Мікалаем, на якога, урэшце, стала рабіць влікіі ўплывы «гесанская муха» (так называла царыца Мар'я Фэдарэўна).

Былі царскі сатрап, міністар Плевэ ў сваёй дакладнай записцы царыцы піша, што Гасія знаходзіцца ў небясьпечы, што атаку на самаўладства выдуць ня толькі сацыялістыя, але (о, які жах! Я. С.) галоўным чынам, влікіі князі.

«Яго влікасьць Аляксандар ІІІ, — гаворыцца ў записцы Плевэ, — узьмацніў Расію, а влікіі князі хочунь разарваць яе на кавалкі. Небасьпечка падзелу ідзе ад іх. Яны ня толькі ідуць на кавалкі, але дагаварыліся да чагосьці горшага, чым канстытуцыя».

Што-ж гэта «горшае, чым канстытуцыя»?

Даведнасьця, што влікіі князі хацелі змайстраваць «новую» Расію на мавер німецкае імперыі.

Вароты Расіі маглі быць «апчасьціўлены» ня менш, ві больш чатырма царамі—чатырма крываўнікамі—замест аднаго. Аляксандра

Фэдарэўна зрабіла ўсё, што ад яе залежала, каб адсунуць ад царскага двара влікіі князёў. Яна пры гэтым гаварыла: іх шмат і ім шмат трэба, асабліва іх б. . . и.

Гордая, любячая ўладу і разам з тым ахоченая рэлігійнай істэрыяй, Аляксандра Фэдарэўна пачынае пагупона прыбіраць да руц паталягічна сапсаванага «самаўладду ўсерасійскага».

Вера ў міфічныя пуды, у розных валадугаў, клікуш і юродзівых была ў царскай сям'і настолькі вялікая, што выклікае гымбоўю атіднасьць.

У дзеньніку Вырубавай ёсьць такі дэталёг, які адбыўся паміж царыцай і яе камэрдынершай—бабуляй Агінушкай:

— Навалыніца, навалыніца! — крыкнула Агінушка, — чуецца—ламае дрэвы... вырывае з каранямі... Птушкі з гнёздаў вывальваюцца.

Спраўды,—піша Вырубавая,—у парку грымеў грэм, але мы гэтага раней не заўважылі. Мы спадчаліся, а яна (Агінушка) кажа:

— Пява з берагоў выйдзе... вальце чырвоны хвалы... Страшна будзе... Хістаецца, х хстаецца трон... Царыца ўсі дэжыць:

— Як, кажа,—зпоў вайна?
— Не, не... у цабе ў доме кроў.

Царыца крыкнула:
— Што рабіць?! Што?! Што?

— Бойся, — кажа Агінушка, — сьвога бліжняга і чужога горшага... Зламай іх, або яны цябе зламаюць.

Вось якога страху пугнала клікуша Агінушка. Потым царыца сказала Вырубавай, што пад «світым бліжнім» яна мае на ўвазе Мікалая Мікалаевіча, а пад «чужым гордым»—Вітэ.

Чадалюбівае царына велькі кланілася аб разнажэньні сваёго патомства, асабліва яна хацела мець насельніка.

І вось, згодна парады вялікай княгіні Міліцы чарнае сьвай, былі прыгэзны з Кіева чатыры сьляпыя манашкі. Яны запалілі сьвечкі, паўрапілі «вфідэемскай» ваюю царскае ложка і прадаблі варажэньне насельніка пасыла тэго, як сонца абярнецца чатыры разы.

Калі ж пасыла гэтага варажэліся вялікая княгіня Анастасья, манашак адаслаі назад у Кіеў. Царыцу апавяваў сум і роснач.

Каб расьсэць гэты царскі сум, таі-ж чарнагорская княгіня пры-

цягнула да двара юродзівага Міцею Кавельскага.

Аляксандра Фэдарэўна папрасіла яго намаліцца аб наражэньні насельніка. Ён намаліўся, а потым прычэпаць усіх. Прычэпаць даваў з роту. Пасыла гэтага прычэпаць ў вялікай княжны зьявілася высьпіла. Загаварылі аб аар-жаўны. Юродзівы Міня быў аддален.

Такая вось гісторыя з наражэньнем насельніка. Малашкі, клікушы, юродзівыя і «сьвятныя» мейчы дэпамаглі царыцы нарадзіць сына.

Між іншым, і сама царыца ў «сьвятных» і цудоўных справах—далека не прафан.

У Вырубавай у дзеньніку ёсьць аб гэтым такоё месца:

— Звычайна маца (так дакігатна Вырубавая называе царыцу) гаворыць мала, і калі яна гаворыць аб чым-небудзь сур'ёзным, гэта так сумна і малацікава. Але калі яна загаворыць аб цудах (трэба дадаць—су рэшаце). Я. С.), яна зараз-жа зьмяняецца, яна гарыць.

Мікалай гэта таксама заўважыў і кажа сваёй «цудоўнай» жонцы:
— Калі-б ты ня была, царыцай, дык ты была-б прарочыцай.

І далей:

— Калі яна ноччу пачынае гаварыць аб цудоўным, пэда яе гарыць, падушка гарыць, і тады няма нікога лепш за яе. Усе красуні перадаю—труса.

Між іншым такі водзьму аб сваёй жонцы Мікалай дае толькі ў зьвязку з цудамі ў рэшаце. Калі гэтых цудаў ня было, дык пазола слоў Вырубавай—су мам пасыла памі ўсі сьвіна ў сінкох і крыні.
«Гэта,—піша Вырубавая,—я ведаю і па сабе»...

Аду я кахаў,—сказаецца Мікалай Вырубавай,—адну ласкаў пасараўднуду—маю конар йку (так называю ён бал-рыну Вясініскую). А другія што. Другія ўсе адпалькавыя: бражэюцца, як сукі...

З гэтых невялікіх, але іскравых рысаў можна мець поўнае ўяўленьне аб асобе цара і царыцы, аб іх маральнай і фізычнай дэгенэрацыі. Але, ніхай чытач не падумае, што яны толькі слабавольныя і выражэючыя я тыпы,—якія барахтаюцца у балоце забабонаў і заклінаньняў, мала праўдліваць цікавасьці да кіраванья краінаю, пачынуўшы гэта міністрам і высокім урадоўцам.

Вось што кажа, напрыклад, той-жа дзеньнік Вырубавай:

— Царыца пры першым прычэпаць прысканула «заваніць Расію». Яна кажа, што адна кропля царскай крыві (наслухайце далей. Я. С.) каштуе даражэй, чым мільёны трупай халопай.

Вось вам царская «ўстаноўка» і характар манархічнае і паіскае дыктатуры.

Я. САЛЯНКА.

